

Załącznik nr 2

Źródła finansowania działań – wybrane propozycje

Spis treści

1	Program Infrastruktura i środowisko 2014-2020	2
2	Program rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020	5
3	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu	7
4	Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020	13
5	Opis innych, wybranych sposobów finansowania:.....	17
5.1.	Fundusz termomodernizacji i remontów	17
5.2.	Finansowanie ESCO	20

1 Program Infrastruktura i środowisko 2014-2020

Oś priorytetowa I - Zmniejszenie emisyjności gospodarki	
<p>Działanie 1.1. Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych</p>	<p><i>Poddziałanie 1.1.1 Wspieranie inwestycji dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej</i></p> <p>Wsparcie skierowane będzie na realizację projektów inwestycyjnych dotyczących: budowy lub przebudowy jednostek wytwórczych skutkujących zwiększeniem wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej / przesyłowej. Elementem projektu będzie przyłącze do sieci elektroenergetycznej lub sieci ciepłowniczej należące do beneficjenta projektu (wytwórcy energii).</p> <p>Typy projektów</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. budowa, przebudowa instalacji skutkująca zwiększeniem mocy zainstalowanej lądowych farm wiatrowych; 2. budowa, przebudowa instalacji skutkująca zwiększeniem mocy zainstalowanej jednostek wykorzystujących biomasę; 3. budowa, przebudowa instalacji skutkująca zwiększeniem mocy zainstalowanej jednostek wykorzystujących biogaz; 4. budowa, przebudowa instalacji skutkująca zwiększeniem mocy zainstalowanej jednostek wykorzystujących wodę lub energię promieniowania słonecznego lub energię geotermalną. <p>W szczególności wsparcie będzie obejmować budowę lub przebudowę jednostek wytwarzania energii wykorzystujących energię wiatru (pow. 5 MWe), biomasę (pow. 5 MWth/MWe), biogaz (pow. 1 MWe), wodę (pow. 5 MWe), a także energię promieniowania słonecznego (pow. 2 MWe/MWth) i energię geotermalną (pow. 2 MWth15).</p> <p>Beneficjenci: brak danych</p> <p>Podmiot odpowiedzialny Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p> <p>Tryb konkursowy</p>
<p>Działanie 1.2 Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach</p>	<p>W ramach działania wspierane są przedsięwzięcia wynikające z przeprowadzonego audytu energetycznego przedsiębiorstwa, zgodne z obwieszczeniem Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowego wykazu przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, mające na celu poprawę efektywności energetycznej, a także zmierzające ku temu zmiany technologiczne</p> <p>w istniejących obiektach, instalacjach i urządzeniach technicznych w tym m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przebudowa linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie; 2. głęboka, kompleksowa modernizacja energetyczna budynków w przedsiębiorstwach; 3. zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w przedsiębiorstwach, poprzez przebudowę lub wymianę na energooszczędne urządzenia i instalacji technologicznych, oświetlenia, oraz ciągów transportowych linii produkcyjnych; 4. budowa lub przebudowa lokalnych źródeł ciepła (w tym wymiana źródła na instalację OZE); 5. zastosowanie technologii odzysku energii wraz z systemem wykorzystania energii ciepła odpadowego w ramach przedsiębiorstwa. <p>Integralną częścią projektu powinno być wprowadzenie inteligentnych systemów zarządzania energią w przedsiębiorstwie (o ile beneficjent nie posiada już takiego systemu dotyczącego zarządzania danym komponentem gospodarki energetycznej przedsiębiorstwa i o ile jest to uzasadnione ekonomicznie).</p> <p>Beneficjenci: brak danych</p> <p>Podmiot odpowiedzialny Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Tryb konkursowy.</p>

<p>Działanie 1.3 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach</p>	<p>Poddziałanie 1.3.1. Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej Typy projektów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie projektów inwestycyjnych dotyczących głębokiej kompleksowej modernizacji energetycznej budynków publicznych obejmującej takie elementy jak: <ul style="list-style-type: none"> • ocieplenie, przegród zewnętrznych obiektu, w tym ścian zewnętrznych, podłóg, dachów i stropodachów wymiana okien, drzwi zewnętrznych; • wymiana oświetlenia na energooszczędne; • przebudowa systemów grzewczych (lub podłączenie bardziej energetycznie i ekologicznie efektywnego źródła ciepła); • instalacja/przebudowa systemów chłodzących, w tym również z zastosowaniem OZE; • budowa i przebudowa systemów wentylacji i klimatyzacji • zastosowanie automatyki pogodowej; • zastosowanie systemów zarządzania energią w budynku; • budowa lub przebudowa wewnętrznych instalacji odbiorczych oraz likwidacja dotychczasowych nieefektywnych źródeł ciepła; • instalacja mikrokogeneracji lub mikrotrigeneracji na potrzeby własne; • instalacja OZE w modernizowanych energetycznie budynkach, jeśli to wynika z przeprowadzonego audytu energetycznego; • opracowanie projektów modernizacji energetycznej stanowiących element projektu inwestycyjnego; • instalacja indywidualnych liczników ciepła, chłodu oraz ciepłej wody użytkowej; • instalacja zaworów podpionowych i termostatów, • tworzenie zielonych dachów i „żyjących, zielonych ścian”, • przeprowadzenie audytów energetycznych jako elementu projektu inwestycyjnego; • modernizacja instalacji wewnętrznych ogrzewania i ciepłej wody użytkowej. 2. Wsparcie projektu dotyczącego tzw. głębokiej kompleksowej modernizacji energetycznej publicznych szkół artystycznych w Polsce (zakres projektów zgodny z pkt. 1 powyżej) . <p>Beneficjenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • państwowe jednostki budżetowe, • szkoły wyższe, • organy władzy publicznej, w tym administracja rządowa oraz nadzorowane lub podległe jej organy i jednostki organizacyjne, • podmioty będące dostawcami usług energetycznych w rozumieniu dyrektywy 2012/27/UE, działające na rzecz państwowych jednostek budżetowych, szkół wyższych i organów władzy publicznej,
<p>Działanie 1.6 Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe</p>	<p>Poddziałanie 1.6.1. Źródła wysokosprawnej kogeneracji Typy projektów</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. w przypadku instalacji spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej powyżej 20 MW w paliwie wprowadzonym do instalacji: budowa, przebudowa jednostek wysokosprawnej kogeneracji oraz przebudowa istniejących jednostek na jednostki wysokosprawnej kogeneracji wykorzystujące biomasę jako paliwo; 2. w przypadku instalacji spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej mniejsze lub równej 20 MW w paliwie wprowadzonym do instalacji: <ul style="list-style-type: none"> • budowa, uzasadnionych pod względem ekonomicznym, nowych jednostek wysokosprawnej kogeneracji o jak najmniejszej z możliwych emisji CO₂ oraz innych zanieczyszczeń powietrza (w przypadku paliw pochodzących z OZE lub paliw kopalnych). W przypadku nowych jednostek kogeneracji powinno zostać osiągnięte co najmniej 10% uzysku efektywności energetycznej w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii;

	<ul style="list-style-type: none"> • przebudowa istniejących instalacji na instalacje wykorzystujące jednostki wysokosprawnej kogeneracji skutkująca redukcją CO₂ o co najmniej 30% w porównaniu do strumienia ciepła w istniejącej instalacji. Dopuszczona jest pomoc inwestycyjna dla jednostek wysokosprawnej kogeneracji spalających paliwa kopalne pod warunkiem, że jednostki te nie zastępują urządzeń o niższej emisji, a inne alternatywne rozwiązania byłyby mniej efektywne i bardziej emisyjne; <p>3. realizacja kompleksowych projektów (spełniających kryteria z punktów 1 lub 2 dotyczących budowy nowych lub przebudowy istniejących jednostek wysokosprawnej kogeneracji wraz z sieciami ciepłowniczymi lub sieciami chłodu, dzięki którym możliwe będzie wykorzystanie ciepła / chłodu powstałego w danej instalacji.</p> <p>Beneficjenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorcy, • jednostki samorządu terytorialnego oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne • podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będące przedsiębiorcami, • spółdzielnie mieszkaniowe • podmioty będące dostawcami usług energetycznych w rozumieniu dyrektywy 2012/27/UE działające na rzecz jednostek samorządu terytorialnego <p>Podmiot odpowiedzialny: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p> <p>Tryb konkursowy</p> <p>Poddziałanie 1.6.2. Sieci ciepłownicze i chłodnicze dla źródeł wysokosprawnej kogeneracji</p> <p>Zakres interwencji w poddziałaniu 1.6.2 musi wynikać z planów gospodarki niskoemisyjnej oraz Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych.</p> <p>Typy projektów</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. budowa sieci ciepłowniczych lub sieci chłodu (w tym przyłączy) umożliwiająca wykorzystanie energii cieplnej wytworzonej w źródłach wysokosprawnej kogeneracji; 2. wykorzystanie ciepła odpadowego wyprodukowanego w układach wysokosprawnej kogeneracji w ramach projektów rozbudowy/budowy sieci ciepłowniczych; 3. budowa sieci ciepłych lub sieci chłodu umożliwiająca wykorzystanie ciepła wytworzonego w warunkach wysokosprawnej kogeneracji, ciepła odpadowego, ciepła z instalacji OZE, a także powodującej zwiększenie wykorzystania ciepła wyprodukowanego w takich instalacjach. <p>Beneficjenci</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorcy, • jednostki samorządu terytorialnego oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne • podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będące przedsiębiorcami, • spółdzielnie mieszkaniowe • podmioty będące dostawcami usług energetycznych w rozumieniu dyrektywy 2012/27/UE działające na rzecz jednostek samorządu terytorialnego <p>Podmiot odpowiedzialny: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p> <p>Tryb pozakonkursowy</p>
--	--

2 Program rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020

Wg dokumentu zatwierdzonego w grudniu 2014 przez KE

I. Transfer wiedzy i działalność informacyjna	
Poddziałanie Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności.	<p>Działania szkoleniowe organizowane w ramach tego poddziałania będą służyć rozwojowi umiejętności zawodowych rolników i właścicieli lasów i mogą obejmować w szczególności tematykę związaną z:</p> <p>zarządzaniem, technologią i organizacją produkcji w gospodarstwie, w tym produkcji ekologicznej, bezpieczeństwem pracy, marketingiem, rachunkowością, ubezpieczeniami w gospodarstwie, korzystaniem z instrumentów finansowych, ochroną środowiska i klimatem (w tym wykorzystaniem OZE), wykorzystaniem TIK, spółdzielczością, tworzeniem i funkcjonowaniem grup producentów, skróceniem łańcucha żywnościowego.</p> <p>Działania szkoleniowe prowadzone będą w formie kursów, szkoleń lub warsztatów.</p>
Poddziałanie Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych	<p>W ramach tego poddziałania realizowane będą operacje służące upowszechnianiu innowacyjnych rozwiązań i dobrych praktyk poprzez umożliwienie ostatecznym odbiorcom praktycznego zapoznania się z rozwiązaniami, które zostały już przetestowane i są możliwe do stosowania w sektorach produkcji rolnej, leśnej lub w przetwórstwie rolno-spożywczym. Projekty mogą dotyczyć w szczególności technologii i organizacji produkcji, przetwarzania produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie oraz rozwiązań związanych z ochroną środowiska i klimatem, w tym OZE.</p> <p>Poddziałanie będzie realizowane poprzez demonstracje, tj. praktyczne sesje szkoleniowe.</p> <p>Elementem demonstracji mogą być inwestycje dzięki którym możliwe będzie dostosowanie obiektów demonstracyjnych do prowadzenia zajęć praktycznych.</p>
IV. Inwestycje w środki trwałe	
Poddziałanie: Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych	<p>W ramach tego poddziałania będą realizowane wyłącznie takie rodzaje operacji, które będą przyczyniały się do poprawy ogólnych wyników gospodarstwa. Poprzez poprawę ogólnych wyników gospodarstwa rolnego rozumie się poprawę konkurencyjności i zwiększenie rentowności gospodarstwa rolnego w wyniku jego restrukturyzacji.</p> <p>Przez restrukturyzację rozumie się zmiany w gospodarstwie, które mają na celu poprawę jego konkurencyjności i zwiększenie jego rentowności oraz dokonywane z uwzględnieniem zmian w otoczeniu oraz wewnętrznych potrzeb danego gospodarstwa.</p> <p>Restrukturyzacja powinna być oparta o orientację rynkową.</p> <p>Poprawa ogólnych wyników gospodarstwa rolnego fakultatywnie może dotyczyć:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawy efektywności korzystania z zasobów wodnych w gospodarstwie, • poprawy efektywności wykorzystania energii w gospodarstwie, • zwiększenia wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwie,

	<ul style="list-style-type: none"> • redukcji emisji gazów cieplarnianych i amoniaku z rolnictwa w gospodarstwie,
<p>Poddziałanie: Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój</p>	<p>M.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. koszty budowy, modernizacji lub przebudowy budynków produkcyjnych lub magazynowych i budowli stanowiących infrastrukturę zakładów przetwórstwa, niezbędną do wdrożenia inwestycji w zakresie zakupu maszyn i urządzeń lub infrastruktury służącej ochronie środowiska 2. koszty zakupu (wraz z instalacją) lub leasingu zakończonego przeniesieniem prawa własności: maszyn lub urządzeń do przetwarzania, magazynowania lub przygotowania produktów do sprzedaży, aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub magazynowania, urządzeń służących poprawie ochrony środowiska.
<p>VII. Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich</p>	
<p>Poddziałanie 1. Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii</p>	<p>Operacje dotyczące zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych budowa lub modernizacja dróg lokalnych.</p>
<p>Poddziałanie Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury, i powiązanej infrastruktury</p>	<p>Wsparcie w ramach tego typu operacji obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowę, modernizację lub wyposażanie budynków pełniących funkcje kulturalne, w tym świetlic i domów kultury. • ukształtowanie przestrzeni publicznej zgodnie z wymaganiami ładu przestrzennego. • budowę lub modernizację targowisk lub obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów.
<p>Poddziałanie Wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej</p>	<p>Wsparcie w ramach tego typu operacji obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odnawianie lub poprawę stanu zabytkowych obiektów budowlanych, służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego, • zakup obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie z przeznaczeniem na cele publiczne.

3 Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu

Zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz trybu i zasad udzielania i rozliczania dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu na rok 2017 znajdują się w Załączniku do Uchwały Nr 15/207/2016 Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Poznaniu z dnia 27.07.2016 r.

Załącznik do Uchwały Nr 13/205/2016 Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Poznaniu z dnia 28.06.2016 r. zawiera **Listę przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu na rok 2016**

W ramach priorytetu **B Ochrona powietrza** Fundusz będzie wspierał:

1. Ograniczenie niskiej emisji: w strefach i aglomeracjach, dla których opracowano programy ochrony powietrza, na terenach zwartej zabudowy, w obiektach zabytkowych i na terenach chronionych.
2. Zwiększenie wykorzystania energii z odnawialnych źródeł.
3. Wdrażanie kompleksowych działań w zakresie oszczędności energii i poprawy efektywności energetycznej

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu informuje o planowanych naborach wniosków na rok 2017 w ramach środków statutowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

L.p.	Rodzaje przedsięwzięć, na które ogłaszany będzie nabór	Planowany termin ogłoszenia naboru*	Planowany termin zakończenia naboru*
1.	Usuwanie barszczu Sosnowskiego	05.09.2016	22.09.2016
2.	Ochrona pszczół	12.09.2016	29.09.2016
3.	Edukacja Ekologiczna	13.10.2016	03.11.2016
4.	Gospodarka wodno-ściekowa Ochrona powietrza i Odnawialne Źródła Energii Ochrona powierzchni ziemi i ochrona przed hałasem	14.11.2016	01.12.2016
5.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	02.12.2016	15.12.2016
6.	Ochrona i kształtowanie przyrody	12.12.2016	12.01.2017
7.	Monitoring środowiska, zapobieganie i likwidacja skutków poważnych awarii, inne zadania	23.01.2017	16.02.2017
8.	Państwowe Jednostki Budżetowe (PJB)	01.03.2017	30.03.2017

1. Fundusz udziela pomocy finansowej w formie pożyczek i dotacji na cele określone w Ustawie zgodnie z Listą przedsięwzięć priorytetowych, Kryteriami oraz planem działalności Funduszu, w formie:

1) oprocentowanych pożyczek,

2) dotacji, w tym:

a) dopłat do oprocentowania kredytów bankowych,

b) dokonywania częściowych spłat kapitału kredytów bankowych,

3) nagród za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej,

4) przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym.

Beneficjentami pomocy finansowej są samorządy terytorialne, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, instytucje zajmujące się ochroną środowiska i gospodarką wodną oraz osoby fizyczne poprzez dopłaty przeznaczone na częściową spłatę kapitału kredytów.

Fundusz udziela pomocy finansowej na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z Beneficjentem, zwanej dalej umową, po pozytywnym rozpatrzeniu złożonego przez Wnioskodawcę wniosku.

Zasady udzielania i umarzania pożyczek z wyłączeniem pomocy dla osób fizycznych

1. Na zasadach określonych w niniejszym rozdziale, Fundusz udziela pożyczek na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej między Beneficjentem nie będącym osobą fizyczną a Funduszem.
2. Pożyczki oprocentowane są od dnia uruchomienia środków.
3. Wysokość pożyczki nie może przekraczać 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia.

Fundusz udziela pożyczek stosując preferencyjne oprocentowanie, liczone od niespłaconych kwot kapitału:

1) w wysokości 0,5 s.r.w. w stosunku rocznym, z zastrzeżeniem § 10, lecz nie mniej niż 2,8 % w stosunku rocznym,

2) w wysokości 1% w stosunku rocznym, w przypadku:

a) pożyczek nieumarzalnych, których spłata zabezpieczona jest gwarancją bankową lub poręczeniem udzielonym przez bank lub blokadą środków na rachunku bankowym, z zastrzeżeniem § 9 i § 10,

b) przedsięwzięć związanych z obiektami (obszarami) mogącymi stwarzać lub stwarzającymi poważne zagrożenie dla środowiska, uznanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

2. Maksymalny okres trwania umowy wynosi 15 lat i liczony jest od daty zawarcia umowy pożyczki, z zastrzeżeniem § 10.

Umowa pożyczki zawierana jest w formie pisemnej i określa w szczególności:

- 1) nazwę przedsięwzięcia, planowany koszt oraz termin zakończenia jego realizacji,
- 2) wysokość pożyczki oraz jej oprocentowanie,
- 3) terminy oraz sposób wypłaty pożyczki,
- 4) terminy spłaty pożyczki i odsetek,
- 5) sposób prawnego zabezpieczenia pożyczki,
- 6) zakres uprawnień kontrolnych Funduszu związanych z wykorzystaniem udzielonej pożyczki i zabezpieczenia jej zwrotu,
- 7) planowane efekty rzeczowe lub ekologiczne / energetyczne,

- 8) sankcje nakładane w przypadku nieprawidłowej realizacji umowy,
- 9) inne warunki ustalone przez umawiające się strony.

Umorzenia

1. Pożyczka udzielona przez Fundusz może być umorzona z zastrzeżeniem ust. 5 do wysokości:
  - 1) 15% udzielonej pożyczki na przedsięwzięcia realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki, spółki prawa handlowego (w których udział kapitału publicznego w kapitale zakładowym na dzień złożenia wniosku o umorzenie stanowi co najmniej 51%), Lasy Państwowe, podmioty prawne związków wyznaniowych, jednostki organizacyjne kultury fizycznej i turystyki, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, publiczne uczelnie wyższe, spółki wodne, organizacje pożytku publicznego, państwowe lub samorządowe instytucje kultury, z zastrzeżeniem pkt. 2, pkt. 4 i pkt. 5;
  - 2) 25% udzielonej pożyczki na przedsięwzięcia realizowane przez podmioty wymienione w ust. 1 pkt. 1, pod warunkiem złożenia przez Wnioskodawcę w terminie do 31.08.2017r. kompletu poprawnie sporządzonych dokumentów wskazanych w promesie, o której mowa w § 3 ust. 5, zgodnie z obowiązującymi procedurami Funduszu, stanowiących podstawę do podjęcia przez Zarząd /Radę Nadzorczą uchwały o przyznaniu pomocy finansowej, z zastrzeżeniem pkt. 5;
  - 3) 30% udzielonej pożyczki na przedsięwzięcia realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki, których co najmniej 50% zakresu realizowane jest na obszarze Parku Narodowego, Parku Krajobrazowego, Obszaru NATURA 2000 potwierdzone przez właściwe organy, z zastrzeżeniem pkt. 5;
  - 4) 40% udzielonej pożyczki na przedsięwzięcia realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki w przypadku, o którym mowa w § 8 ust. 1 pkt. 2b;
  - 5) 10% udzielonej pożyczki na przedsięwzięcia realizowane przez podmioty o których mowa w pkt. 1-4, w zakresie:
    - a) ciepłowniczych sieci przesyłowych,
    - b) budowy kanalizacji deszczowej bez systemów retencyjnych, pod warunkiem oczyszczania wód opadowych i roztopowych,
    - c) poprawy jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
    - d) przedsięwzięć nie objętych Listą przedsięwzięć priorytetowych, oraz podmioty nie wymienione w pkt. 1-4;
  - 6) 40% udzielonej pożyczki na przedsięwzięcia realizowane na podstawie odrębnych Programów Priorytetowych.

Zasady udzielania dotacji Dotacje

1. Fundusz, w przypadkach uzasadnionych względami polityki ekologicznej województwa, może przyznawać dotacje, zgodnie z uchwalonym planem działalności, listą przedsięwzięć priorytetowych i kryteriami wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Funduszu.
2. Dotacje mogą być udzielone na:
  - 1) edukację ekologiczną,
  - 2) monitoring środowiska,
  - 3) ochronę i kształtowanie przyrody,
  - 4) ochronę lasów,
  - 5) ochronę przed powodzią i małą retencją,

- 6) zapobieganie i likwidację skutków poważnych awarii,
- 7) opracowanie i sporządzanie ekspertyz wdrożeniowych, badań naukowych oraz wymaganych ustawowo planów i programów, a także wspomaganie realizacji tych programów i planów,
- 8) profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,
- 9) przedsięwzięcia inwestycyjne w obiektach ochrony zdrowia, profilaktyki zdrowotnej, pomocy społecznej, oświaty, szkolnictwa wyższego, kultury, kultury fizycznej i turystyki, straży pożarnej, realizowane przez: podmioty prawne związków wyznaniowych, organizacje pożytku publicznego, państwowe lub samorządowe instytucje: służby zdrowia, opieki społecznej, szkolnictwa wyższego, kultury; jednostki samorządu terytorialnego, jednostki organizacyjne straży pożarnej ,
- 10) przedsięwzięcia związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu i wyrobów zawierających azbest realizowane przez Powiaty oraz związki jednostek samorządu terytorialnego w ramach „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”,
- 11) pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem obowiązków nałożonych na organizatora kąpielisk, zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 469 ze zm.).

Dopłaty

1. Fundusz udziela również dotacji w formie:
  - 1) dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przez banki,
  - 2) częściowych spłat kapitału kredytów bankowych, zwanych dalej dopłatami.

Dopłaty-Dotacje przeznaczone na częściową spłatę kapitału kredytów udzielanych przez Banki Spółdzielcze dla osób fizycznych

WFOŚiGW w Poznaniu podpisał umowę ze SGB-Bankiem S.A. działającym jako Bank zrzeszający Banki Spółdzielcze, w sprawie udzielania kredytów dla osób fizycznych z dotacją WFOŚiGW w Poznaniu przeznaczoną na częściową spłatę kapitału tych kredytów.

Przedmiotem kredytowania będą przedsięwzięcia polegające na:

- modernizacji systemów grzewczych, powodujące ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym zakup i montaż: kotłowni olejowych, gazowych i gazowo-olejowych, ogrzewania IR;
- budowie systemów grzewczych z zastosowaniem pomp ciepła;
- budowie systemów wentylacyjnych z odzyskaniem ciepła (rekuperacja);
- budowie systemów zaopatrzenia w energię elektryczną poprzez instalację ogniw fotowoltaicznych;
- budowie małych oczyszczalni ścieków o przepustowości do 5 m³/d;
- budowie przyłączy kanalizacyjnych;

Dotacja na częściową spłatę kapitału wynosi do 40% kosztów kwalifikowanych kredytu, jednak nie więcej niż 8 000 zł na jedno przedsięwzięcie i jest realizowana poprzez Banki Spółdzielcze.

INWESTYCJE W ZAKRESIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Kredytobiorca:

- osoby fizyczne

Przedmiot kredytowania: Budowa systemów zaopatrzenia w ciepło i energię elektryczną:

3.1 zakup i instalacja systemów grzewczych z zastosowaniem pomp ciepła,

3.2 zakup i instalacja systemów wentylacyjnych i klimatyzacyjnych z odzyskiem ciepła (rekuperacja),

3.3 zakup i instalacja ogniw fotowoltaicznych.

Okres realizacji przedsięwzięcia:

- do 9 miesięcy - liczony od daty zawarcia umowy kredytowej, jednak nie dłużej niż do 15 listopada roku, w którym podpisana zostanie umowa kredytowa Koszty kwalifikowane do wyliczenia dotacji:
- zakup fabrycznie nowych materiałów i urządzeń, w tym:
  - pomp ciepła wraz z niezbędną instalacją,
  - centrali wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła wraz z instalacją poboru i oddawania powietrza oraz gruntowym wymiennikiem ciepła,
  - ogniw fotowoltaicznych wraz z niezbędną instalacją,
- roboty budowlano-montażowe związane z instalacją wywiewno-nawiewną wraz z automatyką;
- instalacja wewnętrzna c.o. i c.w.u.,
- roboty budowlano-montażowe związane z wykonywanym źródłem ciepła wykorzystującym odnawialne źródło energii, w tym wykonanie dolnego źródła ciepła dla pompy ciepła,
- rozruch mechaniczny i technologiczny.
- podatek od towarów i usług (VAT), jeżeli Kredytobiorca nie ma prawnej możliwości jego odliczenia lub odzyskania.

Kwota kredytu:

- do 100% kosztu przedsięwzięcia.

Oprocentowanie:

- stawka bazowa, jaką jest WIBOR 3-miesięczny powiększona o 2p.p.

Koszt prowizji i opłat:

- do 2% kwoty przyznanego kredytu

MODERNIZACJI SYSTEMÓW GRZEWZYCH W CELU OGRANICZENIA EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA

Kredytobiorca: osoby fizyczne

Przedmiot kredytowania:

1.1 modernizacja systemów grzewczych powodująca ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym zakup i montaż: -kotłowej -kotłowej gazowej -kotłowej gazowo-olejowej -ogrzewania elektrycznego - wymiennika ciepła. Kredytowaniu podlegają wyłącznie inwestycje, dla których uzyskany zostanie wymierny efekt ekologiczny w postaci redukcji emisji gazów i pyłów do środowiska przy wymianie pieców lub kotłów węglowych, miałowych, koksowych.

Okres realizacji zadania:

- do 6 miesięcy - liczony od daty zawarcia umowy kredytowej, jednak nie dłużej niż do 15 listopada roku, w którym podpisana zostanie umowa kredytowa.

Koszty kwalifikowane do wyliczenia dotacji:

- zakup fabrycznie nowych materiałów i urządzeń związanych z modernizacją źródła emisji, w tym: -kotłowej wraz z osprzętem, -wkładów kominowych, -materiałów do wykonania węzła cieplnego, -paneli grzewczych (promienników IR),

- roboty budowlano-montażowe związane z modernizacją źródła emisji wraz z oprzyrządowaniem, w tym montaż :
  - urządzeń wraz z osprzętem,
  - wkładów kominowych,
- wykonanie przyłącza gazu do kotłowni wraz z wewnętrzną instalacją gazową,
- wewnętrzna instalacja centralnego ogrzewania i c.w.u.,
- wykonanie instalacji elektrycznej związanej z montażem ogrzewania elektrycznego,
- rozruch mechaniczny i technologiczny,
- podatek od towarów i usług (VAT), jeżeli Kredytobiorca nie ma prawnej możliwości jego odliczenia lub odzyskania.

Kwota kredytu: do 100% kosztu przedsięwzięcia

Oprocentowanie: stawka bazowa jaką jest WIBOR 3-miesięczny powiększona o 2p.p.

Koszt prowizji i opłat: do 2% kwoty przyznanego kredytu

Wszelkich informacji na temat warunków udzielenia dopłat do kredytu udzielają Banki Spółdzielcze na terenie województwa Wielkopolskiego.

Lista banków biorących udział w programie (na dzień 08.07.2016 r.):

Bank Spółdzielczy Pojezierza	ul. Chrobrego 6, 64-410 Sieraków
Międzychodzko- Sierakowskiego	
Rejonowy Bank Spółdzielczy w Malanowie	ul. Turecka 10, 62-709 Malanów
Bank Spółdzielczy w Kłodawie	ul. Krępa 2, 62-650 Kłodawa
Ludowy Bank Spółdzielczy w Strzałkowie	ul. Kolejowa 2a, 62-420 Strzałkowo
Bank Spółdzielczy w Siedlcu	ul. Zbąszyńska 25, 64-212 Siedlec
Nadbrzański Bank Spółdzielczy w Rakoniewicach	pl. Powstańców Wielkopolskich 34, 62-067 Rakoniewice
Bank Spółdzielczy w Jastrowiu	ul. Kieniewicza 53, 64-915 Jastrowie
Spółdzielczy Bank Ludowy w Złotowie	al. Piasta 46, 77-400 Złotów
Bank Spółdzielczy w Pleszewie	ul. Kraszewskiego 11, 63-300 Pleszew
Bank Spółdzielczy w Kościanie	Rynek 23, 64-000 Kościan
Bank Spółdzielczy w Gnieźnie	ul. Dąbrówki 19, 62-200 Gniezno

4 Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020

OŚ PRIORYTETOWA 3 ENERGIA	
<p>Działanie 3.1. Wytwarzanie i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych Poddziałanie 3.1.1 Wytwarzanie energii z odnawialnych źródeł energii Poddziałanie 3.1.2 Dystrybucja energii z odnawialnych źródeł energii</p>	<p>Poddziałanie 3.1.1 typy projektów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa, rozbudowa oraz przebudowa instalacji służących do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, (wraz z ewentualnym podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej) z wykorzystaniem energii wiatrowej - do 5 MWe, 2. Budowa, rozbudowa oraz przebudowa instalacji służących do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, w tym (wraz z ewentualnym podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej) z wykorzystaniem energii słonecznej - do 2 MWe/MWth, 3. Budowa, rozbudowa oraz przebudowa instalacji służących do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, (wraz z ewentualnym podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej) z wykorzystaniem biomasy - do 5 MWth. 4. Budowa, rozbudowa oraz przebudowa instalacji służących do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, (wraz z ewentualnym podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej) z wykorzystaniem energii wodnej - do 5 MWe, 5. Budowa, rozbudowa oraz przebudowa instalacji służących do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, (wraz z ewentualnym podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej) z wykorzystaniem energii geotermalnej – do 2MWth, 6. Budowa, rozbudowa oraz przebudowa instalacji służących do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, (wraz z ewentualnym podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej) z wykorzystaniem biogazu - do 1 MWe <p>Poddziałanie 3.1.2 typy projektów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa oraz przebudowa sieci umożliwiających przyłączanie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego –projekty realizowane przez OSD (operatorów systemu dystrybucyjnego) dotyczące sieci dystrybucyjnej o napięciu SN i nn (poniżej 110kV). <p>Typy beneficjentów</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. jst i ich związki, 2. jednostki zależne od jst, posiadające osobowość prawną, 3. państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne, w tym państwowe jednostki budżetowe,

	<p>4. przedsiębiorcy, 5. organizacje pozarządowe (dotyczy podmiotów posiadających osobowość prawną), 6. szkoły wyższe, 7. spółki wodne (dotyczy podmiotów posiadających osobowość prawną), 8. podmioty prawne kościołów i związków wyznaniowych, 9. uczestnicy PPP realizujący projekty hybrydowe na rzecz partnera publicznego) 10. podmioty będące dostawcami usług energetycznych w rozumieniu dyrektywy 2012/27/UE</p>
<p>Działanie 3.2. Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym</p> <p>Poddziałanie 3.2.1 Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej Poddziałanie 3.2.2 Kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych</p>	<p>Poddziałanie 3.2.1 typy projektów: Kompleksowa, głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej związana m.in. z:</p> <ol style="list-style-type: none"> ociepleniem obiektu, wymianą okien, drzwi zewnętrznych, przebudową systemów grzewczych (wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła), systemów wentylacji i klimatyzacji, instalacją OZE w modernizowanych energetycznie budynkach, w tym z zastosowaniem kogeneracji, instalacją systemów chłodzących, w tym również z OZE, wymianą oświetlenia na energooszczędne systemami monitorowania i zarządzania energią finansowaniem opracowanych audytów energetycznych dla sektora publicznego -jako elementu kompleksowego projektu. <p>Poddziałanie 3.2.2. Kompleksowa, głęboka modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych związana z m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> ociepleniem obiektu, wymianą okien, drzwi zewnętrznych, przebudową systemów grzewczych (wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła), systemów wentylacji i klimatyzacji, instalacją OZE w modernizowanych energetycznie budynkach, w tym z zastosowaniem kogeneracji, instalacją systemów chłodzących, w tym również z OZE, wymianą oświetlenia na energooszczędne (w przypadku wielorodzinnych budynków mieszkalnych, tylko ich części wspólnej), systemami monitorowania i zarządzania energią finansowaniem opracowanych audytów energetycznych dla sektora mieszkaniowego –jako elementu kompleksowego projektu. <p>Typy beneficjentów</p> <ol style="list-style-type: none"> jednostki samorządu terytorialnego i ich związki jednostki zależne od jednostek samorządu terytorialnego, posiadające osobowość prawną, w tym spółki komunalne realizujące zadania własne gminy. samorządowe jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe (dotyczy podmiotów posiadających osobowość prawną), spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe,

	<p>6. Towarzystwa Budownictwa Społecznego, 7. podmioty prawne kościołów i związków wyznaniowych, 8. uczestnicy PPP realizujący projekty hybrydowe na rzecz partnera publicznego 9. podmioty będące dostawcami usług energetycznych w rozumieniu dyrektywy 2012/27/UE</p>
<p>Działanie 3.3. Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilność miejska Poddziałanie 3.3.1 Inwestycje w obszarze transportu miejskiego Poddziałanie 3.3.2 Inwestycje w sieci ciepłownicze i chłodnicze</p> <p>Projekty realizowane w ramach tego priorytetu muszą wynikać z przygotowanych przez samorządy planów, zawierających odniesienia do kwestii przechodzenia na bardziej ekologiczne i zrównoważone systemy transportowe w miastach. Funkcję takich dokumentów mogą pełnić plany dotyczące gospodarki niskoemisyjnej, Strategii ZIT, plany mobilności miejskiej.</p>	<p>Poddziałanie 3.3.1 Inwestycje w obszarze transportu miejskiego W ramach przedmiotowego poddziałania realizowane będą wyłącznie projekty składające się co najmniej z 2 elementów inwestycyjnych wskazanych poniżej oraz elementu dotyczącego informacji i promocji. Preferowane będą kompleksowe projekty obejmujące jak największą liczbę wskazanych poniżej rodzajów projektów polegających na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zakupie niskoemisyjnego taboru dla transportu publicznego. 2. Budowie , przebudowie, rozbudowie i modernizacji infrastruktury transportu publicznego w tym np. : <ul style="list-style-type: none"> • sieci tramwajowych, sieci autobusowych (układu torowego na trasach, pętlach, bocznicach, zajezdniach, uzupełnienia istniejącego układu wydzielonych pasów dla autobusów, wyposażenia dróg w zjazdy, zatoki autobusowe i inne urządzenia drogowe dla komunikacji miejskiej) • zajezdnie tramwajowych i autobusowych, (udzielanie wsparcia możliwe dopiero po zmianie Umowy Partnerstwa) przystanków, wysepek, a także urządzeń dla osób niepełnosprawnych • parkingów typu P&R, B&R • zintegrowanych centrów przesiadkowych • zapewnienie dróg dostępu do przystanków, centrów przesiadkowych itp., • pasów ruchu dla rowerów. <p>3. Budowie systemów zarządzania i organizacji ruchu (np. Inteligentne Systemy Transportowe, tworzenie systemów i działań technicznych z zakresu telematyki służących komunikacji publicznej, zakup i montaż urządzeń z zakresu telematyki (w tym np. systemy dystrybucji i identyfikacji biletów, elektroniczne tablice informacyjne, wspólny bilet)</p> <p>4. Budowie, przebudowie i modernizacji dróg dla rowerów w tym łączących miasta i ich obszary funkcjonalne oraz uzupełniając infrastrukturę rowerowej (publiczne parkingi rowerowe, kładki rowerowe i pieszo-rowerowe zlokalizowane w ciągach ścieżek rowerowych oraz systemy rowerów publicznych/miejskich, itp.)</p> <p>5. Montażu efektywnego energetycznie oświetlenia ulicznego lub modernizacji oświetlenia ulicznego pod kątem zwiększenia jego energooszczędności, przy spełnieniu wymagań technicznych dotyczących oświetlenia dróg zawartych we właściwych normach dotyczących oświetlenia drogowego</p> <p>6. Działaniach informacyjnych i promocyjnych dotyczących transportu publicznego, rowerowego i pieszego (wyłącznie jako element projektu inwestycyjnego składającego się z minimum 2 elementów wskazanych w pkt. 1-5).</p> <p>Zgodnie z zapisami UP inwestycjom w infrastrukturę czy tabor transportu publicznego musi towarzyszyć szeroki wachlarz działań</p>

	<p>inwestycyjnych i „miękkich” zapewniających, że transport zbiorowy oraz niezmotoryzowany będzie wybierany częściej niż samochód jako podstawowy środek przemieszczania się w obrębie aglomeracji. Komponentem każdego projektu muszą być działania związane z promowaniem korzystania z komunikacji zbiorowej, rowerowej lub ruchu pieszego.</p> <p>Poddziałanie 3.3.2 Typy projektów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inwestycje w sieci ciepłownicze i chłodnicze (udzielanie wsparcia możliwe dopiero po zmianie UP) sieci ciepłowniczych i chłodniczych spełniającej po realizacji projektu wymogi „efektywnego systemu ciepłowniczego i chłodniczego” w celu przyłączenia nowych odbiorców do sieci o skali regionalnej. 2. Modernizacja sieci ciepłej/chłodniczej w celu redukcji strat energii w procesie dystrybucji ciepła, również poprzez wdrażanie systemów zarządzania ciepłem i chłodem wraz z infrastrukturą wspomagającą. <p>Typy beneficjentów</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia. 2. Jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną. 3. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, 4. Podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie gminy/miasta na prawach powiatu/związku międzygminnego - w których większość udziałów lub akcji posiada gmina, powiat, związek międzygminny, Skarb Państwa lub spółka kapitałowa, w której wymienione wcześniej podmioty (to jest gmina, powiat, związek międzygminny, Skarb Państwa) dysponują bezpośrednio większością głosów na gromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu - na podstawie aktualnej umowy dotyczącej świadczenia usług z zakresu transportu publicznego lub oświetlenia ulicznego. 5. Uczestnicy PPP realizujący projekty hybrydowe na rzecz partnera publicznego. 6. Przedsiębiorcy (w zakresie poddziałania 3.3.2). 7. Podmioty wdrażające instrumenty finansowe. 8. Państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne, w tym państwowe jednostki budżetowe. 9. Podmioty będące dostawcami usług energetycznych w rozumieniu dyrektywy 2012/27/UE.
--	---

5 Opis innych, wybranych sposobów finansowania:

5.1. Fundusz termomodernizacji i remontów

Fundusz Termomodernizacji i Remontów¹ jest oparty na uregulowaniach Ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (tekst jednolity Dz.U. 2008 nr 223 poz. 1459).

Podstawowym celem tej ustawy jest pomoc finansowa dla Inwestorów chcących poprawić stan techniczny istniejącego zasobu mieszkaniowego, w szczególności zaś części wspólnych budynków wielorodzinnych. Działania BGK przewidują trzy rodzaje premii:

- a) **termomodernizacyjna** – w wysokości 20 % kwoty kredytu wykorzystanego na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego, jednak nie więcej, niż 16 % kosztów faktycznie poniesionych na realizację przedsięwzięcia i dwukrotność przewidywanych rocznych kosztów oszczędności energii, ustalonych na podstawie audytu energetycznego,
- b) **remontowa**, związana z przedsięwzięciem termomodernizacyjnym, którego celem jest remont budynku zawierający elementy mające wpływ na oszczędzanie energii (np. wymiana okien),
- c) **kompensacyjna**, której celem jest rekompensata strat poniesionych przez właścicieli budynków mieszkalnych w związku z obowiązującymi w latach 1994 – 2005 zasadami ustalania czynszów za najem lokali kwaterunkowych znajdujących się w tych budynkach.

Premia termomodernizacyjna:

O premię termomodernizacyjną mogą się ubiegać właściciele lub zarządcy:

- budynków mieszkalnych,
- budynków zbiorowego zamieszkania,
- budynków użyteczności publicznej stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego i wykorzystywanych przez nie do wykonywania zadań publicznych,
- lokalnej sieci ciepłowniczej,
- lokalnego źródła ciepła.

Premia nie przysługuje jednostkom budżetowym i zakładom budżetowym.

Z premii mogą korzystać wszyscy Inwestorzy, bez względu na status prawny, a więc np.: osoby prawne (np. spółdzielnie mieszkaniowe i spółki prawa handlowego), jednostki samorządu terytorialnego, wspólnoty mieszkaniowe, osoby fizyczne, w tym właściciele domów jednorodzinnych.

Premia termomodernizacyjna przysługuje w przypadku realizacji przedsięwzięć termomodernizacyjnych, których celem jest:

- zmniejszenie zużycia energii na potrzeby ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej w budynkach mieszkalnych, zbiorowego zamieszkania oraz budynkach stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego, które służą do wykonywania przez nie zadań publicznych,
- zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do w/w budynków - w wyniku wykonania przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła,
- zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła,

---

¹ Materiał na podstawie informacji udzielonych na stronie www.bgk.com.pl

- całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji - z obowiązkiem uzyskania określonych w ustawie oszczędności w zużyciu energii.

Warunkiem kwalifikacji przedsięwzięcia jest przedstawienie audytu energetycznego i jego pozytywna weryfikacja przez BGK.

Wartość przyznawanej premii termomodernizacyjnej wynosi 20% wykorzystanego kredytu, nie więcej jednak niż 16% kosztów poniesionych na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego i dwukrotność przewidywanych rocznych oszczędności kosztów energii, ustalonych na podstawie audytu energetycznego.

Premia remontowa

O premię remontową mogą się ubiegać właściciele lub zarządcy budynków wielorodzinnych, których użytkowanie rozpoczęto przed dniem 14 sierpnia 1961 r.

Premia remontowa przysługuje wyłącznie:

- osobom fizycznym,
- wspólnotom mieszkaniowym z większościovym udziałem osób fizycznych,
- spółdzielniom mieszkaniowym,
- towarzystwom budownictwa społecznego.

Premia remontowa przysługuje w przypadku realizacji przedsięwzięć remontowych związanych z termomodernizacją budynków wielorodzinnych, których przedmiotem jest:

- remont tych budynków,
- wymiana okien lub remont balkonów (nawet jeśli służą one do wyłącznego użytku właścicieli lokali),
- przebudowa budynków, w wyniku której następuje ich ulepszenie,
- wyposażenie budynków w instalacje i urządzenia wymagane dla oddawanych do użytkowania budynków mieszkalnych, zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi z obowiązkiem uzyskania określonych w ustawie oszczędności w zużyciu energii oraz zachowania warunków dotyczących poziomu współczynnika kosztu przedsięwzięcia.

Warunkiem kwalifikacji przedsięwzięcia jest przedstawienie audytu remontowego i jego pozytywna weryfikacja przez BGK.

Premia remontowa stanowi 20% kwoty kredytu wykorzystanego na realizację przedsięwzięcia remontowego, jednak nie więcej niż 15% poniesionych kosztów przedsięwzięcia.

Wskaźnik kosztu przedsięwzięcia jest to stosunek kosztu przedsięwzięcia w przeliczeniu na 1m² powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego, do ceny 1m² powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego, ustalonej do celów obliczania premii gwarancyjnej za kwartał, w którym został złożony wniosek o premię (remontową, kompensacyjną lub termomodernizacyjną).

Premia kompensacyjna

Premia kompensacyjna ma na celu rekompensatę strat poniesionych przez właścicieli budynków mieszkalnych, w związku z obowiązującymi w okresie między 12 listopada 1994 roku a 25 kwietnia 2005 roku zasadami ustalania czynszów za najem lokali kwaterunkowych znajdujących się w tych budynkach.

O premię kompensacyjną może się ubiegać inwestor będący osobą fizyczną, który zgodnie z art. 10 ust. 1 Ustawy jest:

- właścicielem budynku mieszkalnego z co najmniej jednym lokalem kwaterunkowym i w dniu 25 kwietnia 2005 r. był właścicielem tego budynku,
- właścicielem części budynku mieszkalnego i w dniu 25 kwietnia 2005 r. był właścicielem tej części budynku mieszkalnego (z lokalami kwaterunkowymi),
- spadkobiercą osoby będącej właścicielem budynku mieszkalnego z co najmniej jednym lokalem kwaterunkowym, która w dniu 25 kwietnia 2005 r. była właścicielem tego budynku,
- spadkobiercą osoby będącej właścicielem części budynku mieszkalnego i w dniu 25 kwietnia 2005 r. była właścicielem tej części budynku mieszkalnego (z lokalami kwaterunkowymi).

W przypadku współwłasności budynku mieszkalnego albo części budynku mieszkalnego z co najmniej jednym lokalem kwaterunkowym, inwestorem są:

- łącznie wszyscy współwłaściciele będący osobami fizycznymi, którzy byli współwłaścicielami tego budynku albo tej części budynku także w dniu 25 kwietnia 2005 r.,
lub
- nabyli współwłasność tego budynku albo tej części w drodze spadkobrania od osoby będącej w tym dniu właścicielem lub współwłaścicielem.

Premię kompensacyjną mogą otrzymać w/w osoby fizyczne, które realizują:

- przedsięwzięcie remontowe,
- remont budynku mieszkalnego jednorodzinnego.

Inwestor zainteresowany skorzystaniem z premii kompensacyjnej może sfinansować przedsięwzięcie remontowe budynku mieszkalnego wielorodzinnego oraz remont budynku mieszkalnego jednorodzinnego korzystając z kredytu lub ze środków własnych.

W przypadku inwestora:

- finansującego przedsięwzięcie z kredytu - wniosek o przyznanie premii kompensacyjnej wraz z wnioskiem o przyznanie premii remontowej składany jest w banku kredytującym. Premię kompensacyjną przyznaje się łącznie z premią remontową,
- finansującego przedsięwzięcie ze środków własnych - wniosek o przyznanie premii kompensacyjnej wraz z dokumentami określającymi zakres rzeczowy i szacowane koszty prac składany jest bezpośrednio w Centrali Banku Gospodarstwa Krajowego.

Premia kompensacyjna przeznaczona jest na refinansowanie całości lub części kosztów przedsięwzięcia remontowego lub remontu budynku mieszkalnego jednorodzinnego poniesionych po podjęciu decyzji o przyznaniu premii kompensacyjnej przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Bank Gospodarstwa Krajowego przyznaje premię kompensacyjną, w wysokości równej iloczynowi wskaźnika kosztu przedsięwzięcia oraz kwoty wynoszącej 2 % wskaźnika przeliczeniowego za każdy 1 m² powierzchni użytkowej lokalu kwaterunkowego za każdy rok, w którym obowiązywały w stosunku do tego lokalu ograniczenia dotyczące wysokości czynszu za najem, w okresie od 12 listopada 1994 r. do 25 kwietnia 2005 r., a w przypadku nabycia budynku albo części budynku po 12 listopada 1994 r. w sposób inny niż w drodze spadkobrania - od dnia nabycia do dnia 25 kwietnia 2005 r.

Premia kompensacyjna przysługuje tylko raz w odniesieniu do budynku mieszkalnego albo części budynku mieszkalnego.

5.2. Finansowanie ESCO

Finansowanie ESCO polega na wykorzystaniu przyszłych oszczędności powstałych z realizacji termomodernizacji na spłatę zobowiązań wobec "trzeciej strony", która pokryła koszt inwestycji. Skrót "ESCO" - Energy Saving Company lub czasem Energy Service Company oznacza (w obu przypadkach) firmę oferującą usługi w zakresie finansowania działań zmniejszających zużycie energii. Jednak częściej jest w użyciu sformułowanie "finansowanie w trybie ESCO", które charakteryzuje sposób przeprowadzenia inwestycji.

Idea działania firm typu ESCO łączy w sobie pomoc techniczną z równoczesnym zapewnieniem środków finansowych w wysokości umożliwiającej przeprowadzenie prac poprawiających efektywność wykorzystania energii. Przy czym prace prowadzi podmiot niezależny od użytkowników. Spłata zobowiązań wobec firmy typu ESCO pochodzi z przychodów wygenerowanych za sprawą redukcji kosztów zakupu energii będącej efektem inwestycji modernizacyjnej.

Firmy typu ESCO realizują kompleksowe usługi w zakresie gospodarowania energią w oparciu o kontrakty wykonawcze i udzielają gwarancji uzyskania oszczędności. Dla osiągnięcia celów modernizacji niezbędne jest wykonanie audytu energetycznego (analizy techniczno - ekonomicznej przedsięwzięcia) i wykazanie efektów ekonomicznych i ekologicznych. Firma ESCO przystąpi do realizacji prac termomodernizacyjnych tylko wtedy gdy będzie miała zagwarantowany zadowalający ją zwrot środków zaangażowanych w realizację całego projektu.

Formułę ESCO można stosować w wielu sektorach budownictwa, gospodarce komunalnej oraz przemyśle, zwłaszcza wszędzie tam, gdzie występują znaczne oszczędności: oświetlenie, ogrzewanie, pranie, utylizacja odpadów.